

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 716/2021
30.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Драгомира Милојевића, Биљане Синановић и Радмиле Драгичевић-Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Здравка Тодоровића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу 1Кв.бр.378/20 од 06.11.2020. године и Вишег суда у Нишу Кж1 42/21 од 22.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 30.06.2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Здравка Тодоровића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу 1Кв.бр.378/20 од 06.11.2020. године и Вишег суда у Нишу Кж1 42/21 од 22.04.2021. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу 1Кв.бр.378/20 од 06.11.2020. године усвојен је захтев Основног јавног тужиоца у Алексинцу КТР.бр.483/20 од 22.07.2020. године за изрицање јединствене казне затвора према окривљеном АА, па су преиначене у погледу одлука о казни правноснажне пресуде и то пресуда Основног суда у Алексинцу 3К.бр.142/2017 од 25.08.2017. године којом је окривљени АА оглашен кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 1 године коју ће издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора и пресуда Основног суда у Алексинцу 1К.бр.169/19 од 19.06.2019. године којом је окривљени АА оглашен кривим због два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 4 месеца коју ће издржавати у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, те је окривљени АА осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 3 (три) месеца.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 42/21 од 22.04.2021. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Здравка Тодоровића и потврђена је пресуда Основног суда у Алексинцу 1Кв.бр.378/20 од 06.11.2020. године.

Бранилац окривљеног АА - адвокат Здравко Тодоровић поднео је захтев за заштиту законитости само против пресуде Вишег суда у Нишу Кж1 42/21 од 22.04.2021. године, а из образложења захтева очигледно је да се побијају обе правноснажне пресуде, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1), 8), 9), 10) и 11), члана 439. тачка 2) и 3), члана 552, члана 553, члана 554, члана 555. и члана 556. ЗКП, те повреда одредаба чланова 60, 62. и 105. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи у целини пресуде Основног суда у Алексинцу 1Кв.бр.378/20 од 06.11.2020. године и Вишег суда у Нишу Кж1 42/21 од 22.04.2021. године тако што ће одбити захтев Основног јавног тужиоца у Алексинцу КТР.бр.483/20 од 22.07.2020. године за изрицање окривљеном јединствене казне затвора или да укине у целини наведене пресуде и предмет врати на поновну одлуку првостепеном или другостепеном суду, те да окривљеном одложи извршење казне до одлуке по поднетом захтеву.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 2) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да су нижестепени судови, у поступку за изрицање окривљеном јединствене казне, побијаним пресудама повредили принцип „забране на горе“ - *reformatio in reius* прописан одредбом члана 453. ЗКП. Наиме, по ставу браниоца окривљеног, нижестепени судови су у поступку за изрицање јединствене казне преиначењем у погледу одлука о казни правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу ЗК.бр.142/2017 од 25.08.2017. године и 1К.бр.169/19 од 19.06.2019. године, окривљеном изrekli строжију кривичну санкцију и то ефективну казну затвора уместо казни затвора које се извршавају у просторијама у којима окривљени станује, а на које је окривљени правноснажно осуђен наведеним преиначеним пресудама Основног суда у Алексинцу, чиме су нижестепени судови на штету окривљеног изменили наведене правноснажне пресуде Основног суда у Алексинцу у погледу кривичне санкције.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови у поступку за изрицање окривљеном АА јединствене казне преиначењем у погледу одлука о казни ранијих правноснажних пресуда, нису прекршили забрану преиначења на горе (*reformatio in reus*) прописану одредбом члана 453. ЗКП, обзиром да нису на штету окривљеног изменили наведене правноснажне пресуде Основног суда у Алексинцу у погледу кривичне санкције, како се то неосновано истиче у захтеву браниоца окривљеног. Наиме, пресудом Основног суда у Алексинцу ЗК.бр.142/2017 од 25.08.2017. године окривљени је осуђен на казну затвора у трајању од 1 године коју ће издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, а пресудом Основног суда у Алексинцу 1К.бр.169/19 од 19.06.2019. године је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 4 месеца коју ће издржавати у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, док је у поступку преиначења у погледу одлука о казни наведених правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу окривљени АА побијаном правноснажном пресудом осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 3 (три) месеца. Дакле, из наведеног произилази да окривљеном у поступку преиначења у погледу одлука о казни наведених правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу није изречена строжија кривична санкција, већ му је изречена кривична санкција исте врсте - казна затвора и то у краћем временском трајању (имајући у виду збир казни затвора на које је окривљени осуђен преиначеним пресудама Основног суда у Алексинцу), а само је у конкретном случају другачији начин њеног извршења, а што не значи да је окривљеном изречена тежа кривична санкција. Ово стога што издржавање казне затвора у просторијама у којима осуђено лице станује (са или без примене електронског надзора) представља само начин извршења казне затвора, а не другачију кривичну санкцију у односу на казну затвора која се издржава у одговарајућој установи за издржавање казне затвора.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицањем да је суд повредио одредбу члана 62. КЗ о одмеравању казне осуђеном лицу. По ставу браниоца како је у конкретном случају, преко повереника који реализује судску одлуку, према окривљеном АА дана 31.12.2020. године започет поступак извршења правноснажно изречених појединачних казни затвора које су предмет захтева за изрицање окривљеном јединствене казне и то у просторијама у којима окривљени станује на адреси стана у ..., улица ..., уз примену електронског надзора када је окривљеном стављена наногица, а о чему је бранилац окривљеног обавестио суд поднеском од 04.01.2021. године, то, по ставу браниоца,

нису испуњени услови прописани одредбом члана 62. КЗ за усвајање захтева Основног јавног тужиоца у Алексинцу за изрицање окривљеном јединствене казне затвора.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер околност да окривљени у време одлучивања о захтеву за изрицање јединствене казне започиње са издржавањем казне у просторијама у којима станује по некој од ранијих осуда које су обухваћене захтевом за изрицање јединствене казне, по налажењу Врховног касационог суда, није ни од каквог утицаја за оцену испуњености услова прописаних одредбом члана 62. КЗ за изрицање окривљеном јединствене казне затвора преиначењем ранијих пресуда у погледу одлука о казни. Ово стога што се одредбом члана 62. став 1. КЗ као услов за изрицање за сва кривична дела јединствене казне применом одредаба члана 60. КЗ предвиђа да је кривично дело из касније осуде окривљени учинио пре него што је започео да издржава казну по ранијој осуди или за време издржавања казне затвора, при чему ће се казна или део казне коју је осуђени издржао урачунати у изречену казну затвора.

Иначе, уколико је започет поступак издржавања казне затвора, а што у конкретном случају не произилази из списка предмета, окривљени у сваком тренутку након правноснажности пресуде може на основу члана 278. став 1. ЗКП тражити од суда да се донесе посебно решење о урачунавању раније издржане казне у изречену јединствену казну затвора.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен као недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева као разлоге његовог подношења само формално означава битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 8) ЗКП, због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном, с тим што се, осим цитирања законског текста одредбе члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП да суд побијаним пресудама није потпуно решио предмет оптужбе, образложење браниоца везано за постојање по њему ових повреда закона заправо своди само на његово навођење у захтеву да побијане пресуде не садрже довољно разлога везано за оцену нижестепених судова о питању застарелости извршења казне из члана 105. КЗ (члан 438. став 1. тачка 1. ЗКП), те да нижестепени судови нису дали разлоге о томе како ће надаље поступити када је изречена јединствена казна затвора неизвршива пошто је окривљени издржао једну од појединачних казни која је узета као утврђена и то у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора (члан 438. став 1. тачка 8. ЗКП), а чиме бранилац окривљеног по налажењу овога суда фактички указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Поред тога, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости само формално означава и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, због које је подношење захтева такође дозвољено окривљеном, истицањем да је суд одлуком о кривичној санкцији повредио одредбу члана 60. КЗ. Међутим, бранилац даље у образложењу захтева не указује у чему је то конкретно суд повредио

одредбу члана 60. КЗ одлуком о кривичној санкцији коју је изрекао окривљеном, већ само наводи да нижестепени судови нису дали разлоге о томе коју су тачно одредбу члана 60. КЗ о изрицању јединствене казне за кривична дела у стицају применили, а којим наводима бранилац окривљеног по налажењу овога суда такође указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреде закона због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном (члан 438. став 1. тачка 1. и 8. и члан 439. тачка 3. ЗКП), док суштински указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Осим тога, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, истицањем да је изрека побијане пресуде неразумљива. Такође, бранилац окривљеног у образложењу захтева указује и на повреду одредбе члана 554. ЗКП, истицањем да првостепени суд није позвао, нити обавестио окривљеног и његовог браниоца о седници већа на којој је одлучивао о захтеву за изрицање окривљеном јединствене казне затвора. Бранилац окривљеног као разлоге подношења захтева наводи и повреде одредаба чланова 552, 553, 555. и 556. ЗКП. Поред тога, бранилац окривљеног у образложењу захтева истиче и да нижестепени судови нису у побијаним пресудама дали довољно разлога за своју одлуку да су у конкретном случају испуњени сви услови за усвајање захтева ОЈТ у Алексинцу за изрицање окривљеном јединствене казне затвора а и они разлози који су дати су нејасни, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Осим тога, бранилац окривљеног у образложењу захтева наводи и да првостепени суд није у поновном поступку поступио по обавезним примедбама и налозима другостепеног Вишег суда у Нишу из решења Кж1 321/20 од 22.10.2020. године којим је укинута ранија првостепена пресуда а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали повреду одредбе члана 462. став 3. ЗКП.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости нижестепене пресуде побија и због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, те због повреда одредаба чланова 462. став 3, 552, 553, 554, 555. и 556. ЗКП, а које повреде одредаба ЗКП не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то је Врховни касациони суд и у овом делу захтев браниоца окривљеног оценио недозвољеним.

Бранилац окривљеног правноснажне пресуде побија и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, при чему само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, с тим што у образложењу захтева уопште не наводи у чему се ова повреда закона тачно састоји, па је стога и овај разлог недозвољен.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 2) ЗКП на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Здравка Тодоровића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на наведене повреде одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 485. став 4. ЗКП захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.